

PHẦN IV

CUỘC CHIA LY LƯU LUYẾN *(Thứ Năm Tuần Thánh mùa đại dịch Covid19)*

Thứ Năm Tuần Thánh là một ngày của chia ly. Đức Giêsu, người Thầy yêu mến của các môn đệ, phải nói lời sau cùng với cả nhóm. Để chuẩn bị cho cuộc chia ly này, Đức Giêsu đã cho người sửa soạn một nơi khá riêng tư và kín đáo, chỉ có các thầy trò. (Lc 22,19). Đó là một phòng ăn rộng rãi ở trên lầu.

Vì tính chất của buổi tối sau cùng ngày hôm ấy, nên phòng này còn được gọi là Nhà Tiệc Ly. Tuy không ở đó, nhưng chúng ta có thể tưởng tượng được qua lời kể của thánh sử Gioan, người đã ngồi cạnh Đức Giêsu trong bàn tiệc.

Tôi muốn đề cập đến cuộc chia ly ấy, để thấy Thiên Chúa cũng có kinh nghiệm để chia sẻ nỗi đau với con người trong dịch bệnh lần này. Mỗi người chết vì Covid-19 có những cuộc chia ly với gia đình, bạn thân và các y bác sĩ. Có người chết trong cô quạnh chẳng kịp nói lời sau cùng với ai. Có người đang chịu nỗi đau quằn quại vì cơn bệnh đến nỗi không thể nói lời vĩnh biệt. Người thân cũng chẳng thể gặp mặt để tạm biệt lần cuối. Trong muôn vàn cách thể chia ly đó, mẫu số chung là những giọt nước mắt lăn dài trên má! Nỗi đau lòng, bất hạnh, khổ sở và niềm

tuyệt vọng của những người còn sống cố tìm kiếm lý do giải thích.

Chúa Giêsu của chúng ta cũng thế. Ngài biết giờ của Ngài sắp đến, giờ phải về với Chúa Cha. Ngài đã chuẩn bị cho giờ này rất lâu rồi. Ngài chuẩn bị cả một di chúc dài để trao cho các môn đệ. Bản di chúc ấy thánh Gioan đã cẩn thận ghi lại (x. Ga chương 13–17). Chúng ta có thể tóm gọn di chúc này trong vài từ chính yếu: phục vụ, tình yêu, bí tích Thánh Thể, Đấng Bảo trợ sẽ đến, Thầy Giêsu sẽ trở lại, v.v.

– Rửa chân và tinh thần phục vụ trong mùa dịch:

Trong mùa dịch, ước sao có nhiều người noi gương Đức Giêsu trong lúc này, cúi xuống phục vụ những ai nhiễm bệnh. Nhớ lại bài chia sẻ hôm ban phép lành ngoại thường cho toàn thế giới, Đức Giáo Hoàng Phanxicô nhấn mạnh đến cầu nguyện và phục vụ âm thầm. Đó là những khí giới chiến thắng của chúng ta. Những người đang xả thân phục vụ trong những ngày tháng này là: các bác sĩ, y tá nam nữ, các nhân viên siêu thị, nhân viên vệ sinh, những người giúp việc gia đình, các nhân viên chuyên chở, các nhân viên công lực, những người thiện nguyện, các linh mục, nữ tu và bao nhiêu người khác. Họ thực sự đang cố gắng chia sẻ nỗi đau với bao người. Họ đang khóc với người khóc!

– Nguồn sức mạnh nơi thánh lễ trực tuyến [online]:

Chúng ta phải tham dự thánh lễ trực tuyến [online] tại nhà. Đó là Bí Tích mà Đức Giêsu đã lập trong ngày Thứ Năm Tuần Thánh. Trong điều kiện ấy chúng ta cũng đang phải tạm chia ly với cộng đoàn giáo xứ, với nhà thờ thân yêu. Trong hoàn cảnh ấy, giáo dân và linh mục tin rằng Thiên Chúa cũng đang liên kết mỗi người noi thánh lễ trực tuyến [online]. Dầu sao, nhờ phương tiện truyền thông, thánh lễ vẫn có thể trở nên nguồn an ủi với mỗi người trong lúc này.

– Chúa Thánh Thần sẽ đến:

Đó là lời hứa của Đức Giêsu dành cho các môn đệ. Sau khi Chúa Giêsu về trời, Chúa Thánh Thần đã đến với nhân loại trong ngày lễ Ngũ Tuần. Hơn lúc nào hết, chúng ta cũng khẩn xin Ngài soi sáng cho các nhà nghiên cứu sớm tìm ra thuốc chủng ngừa và thuốc chữa trị. Chỉ khi đó người ta mới an tâm như chưa hề có cuộc chia ly. Khi ấy con người không phải khóc thương vì bệnh Covid-19 nữa. Xin Thánh Thần mau đến. Amen.

Tiếc là chúng ta không thể đi vào chi tiết của những lời chia tay ngày hôm ấy. Thực tế cuộc chia ly này diễn ra khá dài, đủ giờ để Đức Giêsu nói với các môn đệ những gì cần thiết. Hằng năm chúng ta cũng được cử hành lại cuộc chia ly này. Khi đó vài lời di chúc của Thầy Giêsu cũng được Giáo Hội nhắc lại. Năm nay vì đại dịch Covid-19, chúng ta ở nhà cùng với nhau tham dự trực tuyến cuộc cử hành này.

Chúng ta chẳng thể liệt kê nổi bao nhiêu cuộc biệt ly trong vôi vữa của người thân với các bệnh nhân. Khi nhiễm bệnh, họ được đem đi cấp cứu và tuyệt đối cách ly. Phần lớn là những người già cả. Chắc họ cũng có gia đình, con cháu và họ hàng. Khi virus tấn công, chắc không đủ thời gian để họ nói những lời cần thiết với người còn ở lại. Cuộc chia ly như thế luôn đọng lại nhiều nước mắt, hoài niệm và đau lòng cho cả hai bên. Biết sao được khi dịch bệnh đang lan tràn. Người ta chẳng biết khi nào mình phải bị cách ly hoặc nhập viện.

Trong ngày Thứ Năm Tuần Thánh này, chắc mỗi người dừng lại đôi chút để chiêm ngắm những cuộc chia ly như thế. Chúa cũng đau nỗi đau của con người; Ngài cũng buồn nỗi buồn của nhân loại. Tin Mừng không cho thấy các môn đệ hoặc Thầy Giêsu khóc. Họ có xao xuyến, ghen ngào và xúc động. Những dòng cảm xúc ấy đủ cho thấy tâm trạng của mỗi người trong lúc này. Đúng là lời nào buồn hơn phút chia tay! Nhất là chia ly trong vĩnh biệt!

Hãy chia ly trong Chúa

Giáo Hội hiểu việc cử hành Bí Tích Thánh thể không chỉ là để nhớ lại biến cố lịch sử Bữa Tiệc Ly, mà còn hiện tại hóa sự hiện diện của Chúa Giêsu, Đấng đã chịu chết và sống lại. Theo ý nghĩa này, lúc nào chúng ta cũng có cuộc chia ly như thế. Lúc nào Đức Giêsu cũng đang hiến tế chính mình để cứu độ nhân loại. Trong niềm tin, chúng ta tin Đức Giêsu đang ở trong cuộc chia ly của

nhieu người. Nơi đó, “giọt nước mắt sẽ nên nụ cười và tiếng hát vang dậy trời cao”.

Cụ Nguyễn Du năm xưa viết rằng: “Cảnh nào cảnh chẳng đeo sầu, người buồn cảnh có vui đâu bao giờ”. Năm nay và trong Tuần Thánh này, Đức Giêsu nói với mỗi người: “Anh em sẽ lo buồn, nhưng nỗi buồn của anh em sẽ trở thành niềm vui.” (Ga 16,20).

PDN SJ

Bánh Thánh Hồng Phúc (*thứ Năm tuần thánh*)

Bánh Thánh Hồng Phúc, ắn chứa chứng từ Lòng Thương Xót Thiên Chúa dành cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, ắn chứa Mình và Máu Chúa Giêsu như bằng chứng Lòng Thương Xót vô biên dành cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, ắn chứa sự sống muôn đời và Lòng Thương Xót vô biên, được quảng phát cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, ắn chứa Lòng Thương Xót của Chúa Cha, Chúa Con, và Chúa Thánh Thần dành cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, ắn chứa giá chuộc vô cùng của Lòng Thương Xót đền bồi mọi món nợ cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, ắn chứa nguồn mạch nước hằng sống phát nguyên từ Lòng Thương Xót vô biên dành cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, ắn chứa lò lửa rất tinh tuyền bùng cháy từ cung lòng Thiên Chúa Cha hằng hữu, như từ một vực thăm thương xót vô biên dành cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, ắn chứa thần dược chữa lành mọi yếu đuối của chúng con, xuất phát từ Lòng Thương Xót vô biên, như từ một nguồn mạch, dành cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, ắn chứa sự hợp nhất giữa Thiên Chúa với chúng con, qua Lòng Thương Xót vô biên Người dành cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, ẩn chứa mọi tình cảm của Trái Tim rất dịu dàng Chúa Giêsu dành cho chúng con, và nhất là cho các tội nhân khốn cùng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con giữa mọi đau khổ, và thù nghịch trong cuộc sống.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con giữa tâm tối, và những cơn giông tố trong ngoài.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con trong cuộc sống và trong giờ lâm tử.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con, giữa những thù nghịch và những chán chường.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con, giữa nạn giả dối và bội bạc.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con, giữa tâm tối và nạn vô thần đang lan tràn khắp thế giới.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con, giữa khắc khoải và đau khổ vì không được cảm thông.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con, giữa những nhọc nhằn và đơn điệu của cuộc sống mỗi ngày.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con, giữa cảnh tan nát của những hy vọng và cố gắng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, niềm cậy trông độc nhất của chúng con, giữa những dã man của quân thù và cuồng bạo của hỏa ngục.

Bánh Thánh Hồng Phúc, con tín thác nơi Chúa, khi những gánh nặng đã quá sức, và những nỗ lực của con đã thất bại.

Bánh Thánh Hồng Phúc, con tín thác nơi Chúa, khi những giông bão vùi dập cõi lòng, và nỗi sợ hãi của con dường như thất vọng.

Bánh Thánh Hồng Phúc, con tín thác nơi Chúa, khi trái tim sắp sửa run giùng, và mồ hôi tử khí ướt đầm vầng trán của con.

Bánh Thánh Hồng Phúc, con tín thác nơi Chúa, khi mọi sự đều dấy lên chống đối, và nỗi tuyệt vọng đen tối đã tràn ngập hồn con.

Bánh Thánh Hồng Phúc, con tín thác nơi Chúa, khi mọi vật đời này đã nhòa trước mắt con, và lần đầu tiên linh hồn con nhìn thấy những thế giới xa lạ.

Bánh Thánh Hồng Phúc, con tín thác nơi Chúa, khi những nhiệm vụ vượt quá sức con, và sự chống đối trở thành số phận mỗi ngày của con.

Bánh Thánh Hồng Phúc, con tín thác nơi Chúa, khi việc tập tành nhân đức xem ra khó nhọc, và nhiên tính trong con nổi loạn.

Bánh Thánh Hồng Phúc, con tín thác nơi Chúa, khi những đòn đánh nghịch thù nhắm thẳng vào con.

Bánh Thánh Hồng Phúc, con tín thác nơi Chúa, khi những lao nhọc và nỗ lực của con bị người đời xét đoán sai lầm.

Lạy Bánh Thánh, con tín thác nơi Chúa, khi những phán xét của Chúa vang lên với con; chính lúc đó con sẽ tín thác vào đại dương thương xót của Chúa.

Tình Yêu Phát Lộ

Kể từ sau Tết Nguyên đán Canh Tý 2020 đến nay, trong khi cả thế giới phải gồng mình đối phó với cơn đại dịch kinh hoàng do Virus Corona chủng mới gây ra, thì người dân Miền Tây Việt Nam lại còn phải gồng gánh thêm một cơn đại nạn “khát nước” chưa từng thấy trong vòng 100 năm qua. Khiến cho đời sống người dân bị đảo lộn tất cả, bởi nguồn nước ngọt trở nên cạn kiệt do hạn hán và xâm nhập mặn.

Theo dự báo của Viện Khoa học Thủy lợi miền Nam, trong tháng 3 dòng chảy từ đầu nguồn sông Mekong về tới Đồng bằng sông Cửu Long sẽ vẫn ở mức rất thấp, xâm nhập mặn càng trở nên nghiêm trọng, ảnh hưởng lớn đến sản xuất và sinh hoạt người dân. Dự đoán hạn mặn sẽ còn tiếp tục kéo dài trong những tháng tiếp theo.

Với kinh nghiệm trong ngành nông nghiệp hàng chục năm, một chuyên gia nông nghiệp đã nhận xét hạn mặn năm nay “gay gắt chưa từng thấy”. Ông đánh giá *“Diện đất bị nhiễm mặn phải mất 2-6 năm, thậm chí 10 năm mới rửa hết, tùy theo mức độ, biện pháp phục hồi”*.

Theo nguồn thông tin trên các báo đài thì hiện nay để có nước sinh hoạt, người dân ở các tỉnh ven biển, nhất là Bến Tre buộc phải mua lại nước ngọt từ những người chuyên chạy xe bồn để lấy nước ở các khu vực xa hơn. Với mỗi khối nước, người dân có thể phải chi trả mức giá dao động từ 100.000-150.000 VNĐ, tùy khoảng cách đường

gần xa. Thậm chí có những nơi phải mua nước với mức giá 200.000 VNĐ/ khối nước.

Trung bình mỗi tháng, mỗi hộ gia đình ở khu vực hạn mặn như tỉnh Bến Tre phải chi trả thêm ít nhất 500.000-1,5 triệu đồng để có đủ nước phục vụ nhu cầu sinh hoạt cơ bản. Tuy nhiên, có lúc có tiền muốn mua nước cũng không thể có ngay lập tức, mà người dân phải gọi điện đặt hàng trước hoặc chạy tới nhà người cung cấp kêu chờ. Một bà cụ, ngụ tại xã Bình Thành tỉnh Bến Tre thở dài nói rằng *“có khi 2-3 ngày họ mới chở cho mình, vì ưu tiên người đặt trước”*.

Theo nhận định từ Viện Khoa học Thủy lợi miền Nam, tính đến giữa tháng 2/2020, khu vực Đồng bằng sông Cửu Long có 12/13 tỉnh, thành bị ảnh hưởng của hạn mặn. So với đợt hạn hán, xâm nhập mặn lịch sử năm 2016 khiến 600.000 người dân Đồng bằng sông Cửu Long thiếu nước sinh hoạt, 160.000 ha đất nhiễm mặn, gây thiệt hại hơn 5.500 tỉ đồng, hạn, mặn năm nay được cho là sớm hơn 1 tháng và nguy cơ vượt ngưỡng năm 2016 là hoàn toàn có thể xảy ra. (*báo Kinh tế & Xã hội, 18/02/2020*).

Viện Khoa học Thủy lợi miền Nam cũng cho biết: nước mặn có thể xâm nhập sâu vào đất liền từ 95-100 km, với độ mặn là 4-5‰. Do chịu ảnh hưởng nặng nề bởi hạn mặn khốc liệt của năm nay, khiến mùa màng nhiều nơi mất trắng. Lúa vụ Đông Xuân nơi nào gieo mạ sớm cũng chỉ thu hoạch được 20%. Nếu tình trạng này kéo dài, lúa và hoa màu, cây ăn trái cũng sẽ chết hết, chưa kể hàng

trăm ngàn hộ dân điêu đứng vì thiếu lương thực, nước uống và gây ra cảnh nợ nần.

Trong tình cảnh đại nạn chồng chất đại nạn này, có lẽ điều quan trọng lúc này không phải là thời điểm chúng ta ngồi lại để đặt vấn đề, bàn cãi xem ai là người gây nên những hiểm họa cho nhân loại, để rồi lên án kết tội nhau, cho bằng chúng ta hãy cùng nhau đoàn kết chung tay giúp sức vượt qua những ngày dài gian khó.

Lưu tâm trước nguy cơ thiếu gạo và nước uống của người dân sống trên địa bàn nhiều đơn vị, tổ chức Thiện nguyện đã thiết tha kêu gọi mọi người, nhất là bà con giáo dân hãy tích cực ứng phó với biến đổi khí hậu bằng cách: Nạo vét kinh mương, khơi thông dòng chảy; đào ao trữ nước ngọt tưới tiêu; xây và mua thêm bồn chứa nước... Nhất là ý thức chung tay gìn giữ và bảo vệ môi trường, ngôi nhà chung của nhân loại.

Trong 14 ngày cách ly này và rất có thể nhiều ngày nữa, sẽ có những hộ gia đình phải chịu cảnh thiếu hụt lương thực và nước uống. Nhìn thấy trước tình cảnh ấy, nhóm Thiện nguyện Tín thác cũng đã nhanh chóng gửi đến mỗi hộ nghèo đến gần 200 bồn nhựa trữ nước (500 lít), với mong muốn trợ giúp cho những hộ nghèo phải làm mướn kiếm sống hàng ngày, tạm thời vượt qua được thời điểm khó khăn này. Thật cảm động và trân quý biết bao trước tấm cao quý mà các vị ân nhân đã cùng chung tay đóng góp!

Có thể nói chưa bao giờ hành động yêu thương, hiệp nhất, tương trợ và sẻ chia được coi trọng như lúc này. Phải chăng đây cũng là sứ điệp mạnh mẽ nhất mà Thiên Chúa muốn gửi đến nhân loại chúng ta ngang qua những cơn đại nạn này.

Ý thức điều đó nên trong lời cầu xin cho cơn đại dịch Covid-19, cũng như đại hạn Miền Tây sớm mau qua, chúng ta cũng cầu nguyện cho tất cả nhân loại biết mau quay về với cội nguồn của “tình yêu”. Bởi có yêu Chúa con người mới biết khiêm tốn bỏ đi những ý riêng ích kỷ mà vâng theo thánh ý tốt lành của Thiên Chúa; Có yêu người chúng ta biết trân quý bảo vệ sự sống và tôn trọng phẩm giá con người. Chính nhờ yêu thương, chúng ta mới biết hy sinh góp phần xây dựng cuộc sống này thật sự nhân bản hơn. Yêu thương chính là giải pháp căn cơ nhất để nhân loại vượt qua mọi hiểm nguy, không phải chỉ trong cơn dịch và đại hạn này, nhưng phải kéo dài mãi trong suốt cuộc đời của chúng ta.

Nguồn gpcantho

Cho tôi xin chút nước (Ga 4,7)

Ai ngờ rằng có một ngày vùng đất được chúc phúc của Đòng Bằng Sông Cửu Long lại lên tiếng kêu khát. Đất mẹ thiếu nước, trở nên khô cằn nứt nẻ. Những đồng lúa úa màu héo khô vì không đủ nước. Những vườn cây trái còi cọc ú rũ vì ngập mặn. Những con người sinh ra, lớn lên, vùng vẫy trên sông nước, giờ phải đi bòn nhặt từng thùng từng xô nước ngọt. Nguyên nhân vì đâu?

Chuyện kể rằng, giữa một trưa đầy nắng, có một người lữ khách đường xa mỏi mệt dừng chân bên bờ giếng. Ấy là giếng nước đã có từ lâu đời, do chính tay tổ phụ Giacóp để lại cho con cháu mình. Giếng nước mát lành, nằm giữa vùng Samari cằn khô sỏi đá, vừa là dấu chỉ của một nguồn sống dạt dào tuôn trào từ mẹ đất, vừa là biểu tượng của một ân huệ truyền đời từ thế hệ này sang thế hệ khác. Có một người thiếu phụ đến lấy nước giữa trưa đầy nắng. Người lữ khách lên tiếng trước: “Chị ơi, cho tôi xin chút nước” (Ga 4,7). Lời ngỏ của người lữ khách được đón nhận. Họ bước vào một cuộc nói chuyện kỳ lạ. Cuộc nói chuyện ấy khiến người nghe ngạc nhiên khi phát hiện ra rằng: thật ra, chính người thiếu phụ mới là kẻ đang khát cháy lòng. Chị khát một thứ nước khác. Đức Giê-su, trong dáng vẻ của một người lữ khách đường xa, bỗng dưng chạm đến cơn khát sâu thẳm của người thiếu phụ Samari. Thế là vận mệnh của cuộc đời chị được hoàn toàn thay đổi. Chị trở thành người ngỏ lời xin để được thoả cơn khát của đời mình: “Thưa ông, xin cho tôi thứ nước ấy để tôi hết khát...” (Ga 4,15).

Bài Tin Mừng của Chúa nhật thứ III Mùa Chay đung chạm trực tiếp đến những cơn khát của con người, cả theo nghĩa đen lẫn nghĩa bóng. Trong hoàn cảnh của Việt Nam những ngày này, lời của Bài Tin Mừng vang lên đồng điệu với lời kêu cứu của bà con dân nghèo ở khắp vùng Đồng Bằng Sông Cửu Long. Họ khát nguồn nước sạch. Họ khát một thứ nước khác, thứ nước có thể làm cho cuộc đời của họ trở nên ý nghĩa và hạnh phúc hơn.

Khi đất mẹ chấy khát

Đồng Bằng Sông Cửu Long là quê hương của những con người miền Tây hồn hậu chân chất. Cứ về đây mà nghe nổi lòng của họ trang trải qua những bài dân ca mộc mạc, những câu vọng cổ ngọt như mía lùi, những vở cải lương da diết và thấm đến tận tâm can. Vốn nhận được nhiều phóng khoáng ưu đãi từ mẹ thiên nhiên, người dân Miền Tây cứ tự nhiên mà thành những con người giàu tình cảm và phóng khoáng bạt ngàn như đồng ruộng, không cần phải phân chia ngăn cách, không cần phải câu nệ rào trước đón sau. Con người và thiên nhiên cứ hiện hoà mà sống quện vào nhau. Có cây rau trên cạn, có con cá dưới địa, cứ vậy an nhiên mà sống.

Thế nên không lạ khi đã một thời, nơi đây từng được xem như miền đất hứa thu hút vô vàn những bước chân khai hoang lập nghiệp. Vùng đồng bằng nơi đây được nuôi dưỡng bằng hệ thống sông ngòi chằng chịt. Nhờ vậy, nước sông được dẫn về đến ruộng đồng và làng xóm. Chính nhánh sông dào dạt nguồn nước là sức sống của toàn bộ vùng đất mệnh mông và phì nhiêu này. Sông mang về no

ấm theo cách của sông. Mỗi mùa mưa đến mang lũ về, người dân cực khổ trăm bề khi con nước dâng cao. Nhưng bù lại, con nước mang theo nguồn phù sa tươi tốt. Phù sa bồi đắp cho ruộng nương. Phù sa mang lại ấm no và sung túc cho xóm làng. Được phù sa nuôi dưỡng, cả vùng đồng bằng mênh mông ngợp xanh sắc lúa. Toàn bộ sản lượng lúa gạo làm ra từ cả nước gom lại cũng chưa bằng nơi này...

Vậy mà ai ngờ, có một ngày vùng đất được chúc phúc này lên tiếng kêu khát. Đất mẹ thiếu nước, trở nên khô cằn nứt nẻ. Những đồng lúa úa màu héo khô vì không đủ nước. Những vườn cây trái còi cọc ú rũ vì ngập mặn. Những con người sinh ra, lớn lên, vùng vẫy trên sông nước, giờ phải đi bòn nhặt từng thùng từng xô nước ngọt.

Nguyên nhân vì đâu?

Nhiều lắm. Người ta có thể đổ thừa vì Ông Trời không thương, cho mưa ít quá nên đất đai phải oằn mình cháy khát. Vì bầu không khí cứ nóng lên mỗi ngày làm băng chảy tuyết tan khiến mực nước biển cứ dâng cao, xâm lấn vào những nhánh sông và làm cho ruộng đồng bị ngập mặn. Vì nguồn nước thật ra đã bị xem như một thứ hàng hoá, phải chịu phân phối theo quy luật thị trường và nằm trong tầm điều khiển của những kẻ có quyền .

Nhưng có nguyên nhân nào đến từ con người không? Con người có trách nhiệm gì trong cơn khát của Mẹ đất và của những người dân nghèo trên vùng đất này không?

Con người hiện đại mang não trạng “bàn tay ta làm nên tất cả, có sức người sỏi đá cũng thành cơm”. Não trạng ấy đẩy người ta lập ra những kế hoạch vĩ mô để khai thác tối đa nguồn lợi kinh tế của vùng đất đai phì nhiêu này, bất chấp những hậu quả lâu dài.

Hệ thống đê bao khép kín được dựng lên. Nguồn nước từ thượng nguồn sông Mê-kông đổ về được hướng thẳng ra biển. Vậy là người ta vừa tự hào trong việc ngăn lũ, vừa tạo điều kiện đê có thể làm thêm một vụ lúa nữa ngay giữa mùa nước nổi. Ba mùa lúa một năm thay vì chỉ làm hai mùa lúa như trước đây.

Hiệu quả trước mắt là năng suất lúa tăng cao. Toàn vùng đồng bằng được hiển hách mang danh là “vựa lúa của cả nước”. Hiển hách đến độ sản lượng lúa gạo được sản xuất ở đây có năm ê hề đến độ phải cần đến những kế hoạch vĩ mô khác nhằm “giải cứu lúa gạo miền Tây”.

Nhưng hậu quả lâu dài là vô cùng tai hại. Rất nhiều chuyên gia đã lên tiếng chỉ ra rằng: đẩy nguồn nước lũ đổ thẳng ra biển đồng nghĩa với việc từ chối lượng tôm cá và phù sa mà dòng nước lũ mang về. Những cánh đồng không được nuôi bằng phù sa ngày trở nên bạc màu và kiệt quệ. Vậy là canh tác nông nghiệp phải dựa vào phân bón và hoá chất. Dòng nước bị chặn bởi hệ thống đê bao khép kín trở thành con nước tù đọng mỗi ngày một ô nhiễm. Không được ngấm trong mùa nước lũ, mặt đất cần khô và nứt toát chỉ sau một vài cơn nắng... Tai hại hơn, khi không còn được bảo vệ bởi dòng nước ngọt, cả đồng bằng phải gồng mình lên gánh chịu kiếp nạn nước mặn xâm thực nội đồng. Cả một vùng đồng bằng mênh mông có nguy cơ bị bức tử. Tiếng kêu cứu vang lên, cả từ phía thiên nhiên đang bị khai

thác cách sai lầm lẫn từ phía những con người dân quê áo vải bị đẩy vào một cuộc sống bấp bênh kỳ lạ.

...và những cháy khát của con người

Việc thiếu nước trên Đồng Bằng Sông Cửu Long, nghe ra cũng vô lý như chuyện thiếu cát trên sa mạc. Như chuyện vô lý ấy đã xảy ra.

Kinh Thánh kể rằng chính Thiên Chúa đã ban cho con người một miền đất hứa xanh tươi, đặt bàn tay con người để mọi hoa trái để họ được hưởng dùng. Thế nhưng chính con người lại làm cho đất ấy ra ô uế và làm cho quà tặng đặt vào đời mình bị biến chất. Thế giới thụ tạo xinh đẹp được ban cho con người, nhưng con người lại biến thế giới ấy thành vùng đất chết. Thế nên thực trạng biến chất và hư hoại của đất đai là lời chất vấn khôn nguôi dành cho con người, nhất là những đầu óc luôn vỗ ngực tự hào mình là đỉnh cao của trí tuệ nhân loại. Thực trạng đau buồn về sự xuống cấp của thiên nhiên vạch trần nỗi trạng thống trị và lạm dụng khoa học kỹ thuật chỉ vì những mục tiêu kinh tế ngắn hạn. Thiên nhiên không phải là điều gì đó tách biệt khỏi con người, cho nên khi nguồn tài nguyên thiên nhiên bị lạm dụng quá mức, trước sau gì con người cũng phải trả giá.

Như vậy, căn cội của cuộc khủng hoảng thiên nhiên thật ra bắt nguồn từ những khủng hoảng về giá trị luân lý trong con người. Con cháy khát của những người nghèo phải đi tìm nước uống trên chính lòng sông quê mình là một bản cáo trạng dành cho những người đã ra tay khai

thác kiệt quệ vùng đất này chỉ vì những lợi ích cá nhân và phe nhóm. Đây cũng là một lời mời gọi dành cho tất cả mọi người, trong việc xét lại thái độ sống và trách nhiệm của mình trước môi trường và thiên nhiên.

“Chúng ta muốn chuyển giao cho những thế hệ đến sau chúng ta loại thế giới nào?” Ấy là lời chất vấn xuyên suốt thông điệp Laudato Si của Đức Giáo Hoàng Phanxicô khi bàn về việc bảo vệ ngôi nhà chung của chúng ta. Thật bất công khi thế hệ tiền nhân được sống trên vùng sông nước ngập tràn và đất đai trù phú, nhưng di sản để lại cho con cái chỉ còn là những tiếng kêu cháy khát.

Khát một thứ nước khác

Bài Tin Mừng khởi đầu bằng cơn khát nước của Đức Giê-su, hiểu theo nghĩa đen, để sau đó hướng đến cơn khát của người phụ nữ, hiểu theo nghĩa bóng. Người thiếu phụ Samaria khát một thứ nước khác, thứ nước có thể làm cho cuộc đời của chị trở nên ý nghĩa hơn, có thể lấp đầy những khát khao sâu thẳm để chị được sống trọn vẹn và hạnh phúc kiếp người.

Trong cơn khát của người thiếu phụ Samaria, có bóng dáng rất nhiều cơn khát của con người ngày nay. Những con người dân quê chân chất của Đồng Bằng Sông Cửu Long đang khát nước theo nghĩa đen. Nhưng sâu xa hơn, họ đang khát một thứ nước khác, thứ nước có thể làm cho cuộc mưu sinh của họ bớt bấp bênh, cuộc sống của họ được bình an và ấm no, cuộc đời của họ mang đầy ý nghĩa

và hạnh phúc. Thứ nước ấy chỉ có thể đến từ sự liên đới của tình người, vượt lên trên mọi rào cản và kỳ thị.

Để gặp gỡ được người thiếu phụ Samaria, Đức Giê-su đã là người đi bước trước và vượt qua rất nhiều rào cản. Lớn nhất là rào cản về sự kỳ thị và phân biệt vùng miền, người Bắc với người Nam. “Ông là người Giu-đa (phương Nam) mà lại xin tôi, một phụ nữ Samaria (Phương Bắc) cho ông nước uống sao?” Mỗi kỳ thị Bắc – Nam đã từ lâu tiềm ẩn trong tâm thức của người dân Ít-ra-en. Sự kỳ thị và chia rẽ ấy là một trong những nguyên do làm cho cả dân tộc ấy suy yếu và sụp đổ. Đức Giê-su đi bước trước, vượt qua chướng ngại ấy để nối lại sự liên đới và tình người. Đức Chúa là Thiên Chúa của mọi người. Những người thờ phượng Thiên Chúa là những người không còn vị chia rẽ bởi phân biệt Giêrusalem phương Nam hay Samari Phương Bắc.

Đức Giê-su ngày nay vẫn tiếp tục làm một người lữ khách. Người vẫn mang thân phận của những con dân nghèo khổ. Trên môi miệng họ, Người vẫn tiếp tục lặp lại lời đề nghị: “cho tôi xin chút nước”.

Ước gì con người ngày nay, nhất là giới hữu trách và những người có chuyên môn, còn có đôi tai biết nghe và con tim biết rung động. Khi lời kêu cứu của bản dân cơ khổ được lắng nghe, khi giá trị của sự liên đới và tình người được đặt lên trên tất cả mọi quyền lợi khác, biết đâu con người có thể khơi dậy những mạch nước không bao giờ cạn. Mạch nước dẫn đưa con người đến sự sống đời đời .